

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

EL "PIROPO"

—Fa dies que no em diu res ningú.
—Veuràs: tenen por d'anar a la "sombra".

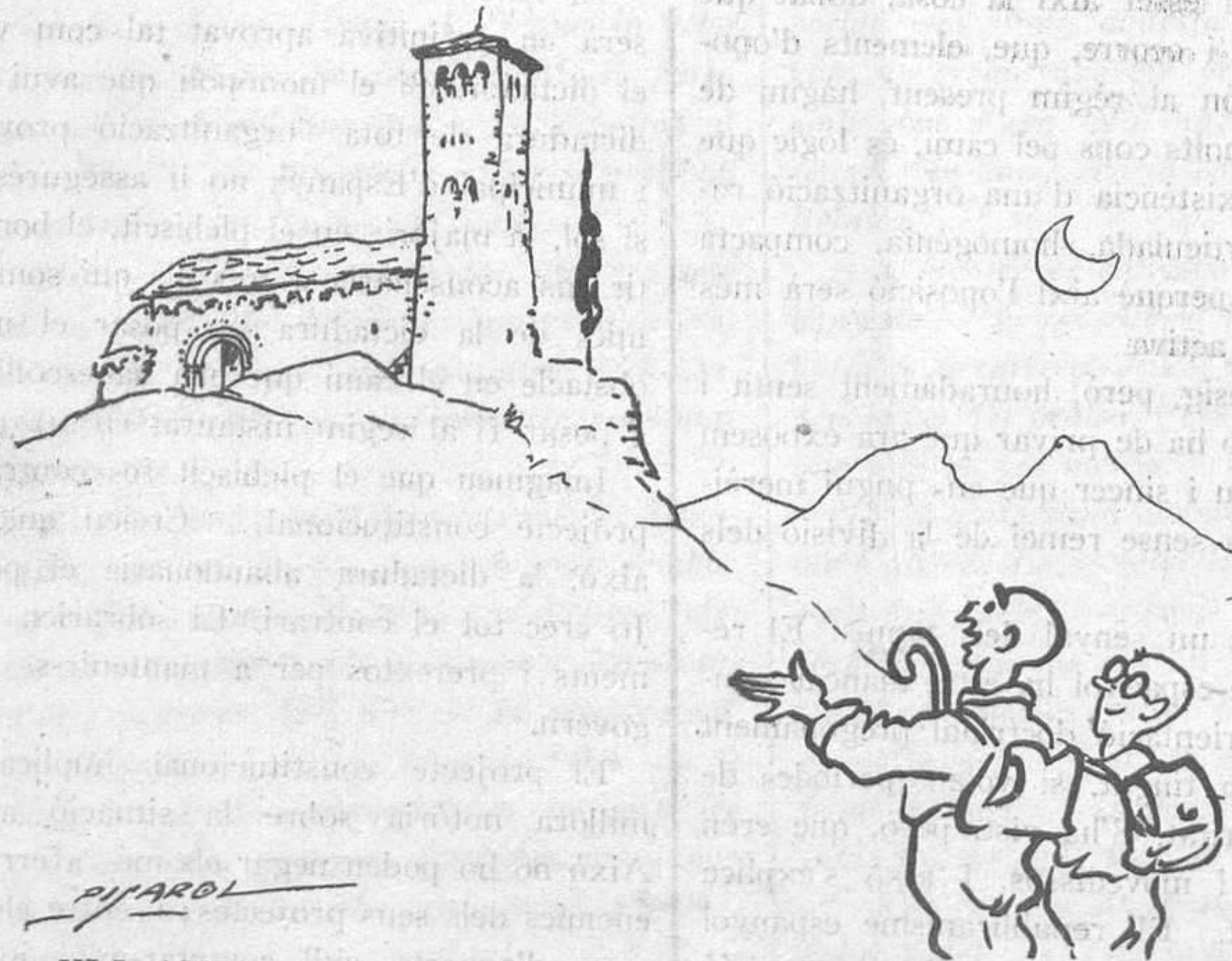
EL SEGUR DE VIDA DELS VIATGERS

—Viatges molt, noi.
—Ho faig per veure si un dia hi ha una catàstrofe, i si morís, cobraria el segur de les 30.000 peles.

CERCANT LLOC

—Es sa, aquest poble?
—Figuri's que el metge ha tingut que marxar perquè hi moria de gana.

ULL AMB ELS TURISTES!

Haurem de vigilar els turistes, que tots volen emportar-se'n un record; que no s'enduguin aquesta església.

NOUS PARTITS

EL republicanisme espanyol travessa novament una crisi. L'Aliança republicana s'ha dividit. Raons? Que alguns dels seus components estimen que, la finalitat que els donà vida no havent estat resolta, era ja un organisme inútil; quelcom que els lligava tots sense que el republicanisme en tregués cap profit positiu.

La crisi és, doncs, innegable, i s'ha produït com a conseqüència d'apreciacions diverses del moment que vivim.

No hi ha dubte que la filiació i àdhuc les aspiracions d'alguns dels homes representatius del republicanisme espanyol no podien romandre molt de temps unides, si no hi havia un comú denominador que les hi obligués. Mancades d'aquest aglutinant, havien de separar-se per força. Cal suposar, però, que la separació ha obeït a més profundes raons.

En la Premsa diària podem copsar declaracions dels capítosts més significats en les files republicanes. Per les manifestacions que fan, podem col·legir que la ruptura de l'Aliança és deguda, més que a un altre motiu, a la disconformitat d'algunes de les tendències que la integraven en apreciar l'orientació general que calia seguir.

Per la nostra banda, creiem que la crisi obeeix a excés de creixença. No es pot dubtar que avui hi ha, a Espanya, més republicans que trenta o quaranta anys enrera, quan tothom es creia republicà. Però la creixença, fora de mida, abans del temps i en condicions anormals, és causa de violències i alteracions que poden pendre's com a símptomes de degeneració; i aquest és el fenomen que hom, ara, pot contemplar.

Per això mateix no van gens errats els que s'han negat a mantenir fórmules i procediments que no s'adiuen amb la realitat, per bé que són aquests elements els que havien de suscitar la divisió que ara presentem.

Que l'Aliança Republicana era un organisme en el qual cabien tots els que es diguessin republicans? Potser sí; però s'havia oblidat que el republicanisme d'avui no és adaptador a les fórmules que donaren vida als partits republicans d'ahir. I heu-vos ací la causa de la secessió.

Es prou clar que no som nosaltres els cridats a donar lliçons als republicans. No tenim autoritat per fer-ho ni militem entre ells, per tenir-la.

Cadascú, a casa seva, fa el que més li plau; és axiomatic; i els republicans d'ara són ja prou granats, per saber allò que més els convingui.

Amb tot i ésser així la cosa, donat que pot ocórrer, i ocorre, que, elements d'oposició com són al règim present, hàgim de trobar-nos molts cops pel camí, és lògic que desitgem l'existència d'una organització republicana articulada, homogènia, compacta i orientada, perquè així l'oposició serà més eficaç i més activa.

Aquest desig, però, honradament sentit i expressat, no ha de privar que ara exposem el judici breu i sincer que ens pugui merèixer el fet ja sense remei de la divisió dels republicans.

Es aquest un senyal dels temps. El republicanisme espanyol ha estat mancat sempre d'una orientació doctrinal pregonament arrelada. Ha tingut, si voleu, períodes de gran popularitat. S'ha vist, però, que eren superficials i movedissos. I això s'explica perfectament. El republicanisme espanyol fou mancat, del començament, d'una visió clara del demà. Conreà, no una idealitat política compatible amb les realitats de la vida espanyola; no una doctrina democràtica que el fes fort i temible, ans una demagògia que anava de cara a col·locar els correligionaris,

a donar-los sinecures i prebendes. El mal que amb aquesta forma d'interpretar les pròpies aspiracions es causà, ha pogut veure'l després, quan ja no tenia remei.

Amb tot i això, el mal no hauria estat de tanta transcendència, si a la desmesurada ambició de "col·locar-se" no s'hi hagués ajuntat el "cabdillisme", l'afany de jerarquies, el desig de voler ésser, tots, els primers. Val a dir-ho: no hi ha hagut cap partit polític, a Espanya, que hagi patit tant d'ambició de manar com el partit republicà. Al nostre entendre, aquesta és la raó única que explica el fracàs, avui, de l'Aliança republicana. Com explica els ja passats.

Esperem, així, que la lliçó sigui profitosa. Que en les orientacions que els futurs partits republicans han de pendre, tinguin en compte els fets pretèrits. Aquells fracassos han contribuït a què la República, a Espanya, no hagi passat de l'estat d'aspiració, més o no tan pregonament sentida, en què, pel que es veu, es manté.

A més a més, pensu que comença a fer-se un xic tard: altres ideologies i altres fenòmens preocupen l'home al dia d'avui.

Angel PESTAÑA.

L'opinió d'en Cambó referent al projecte de la Constitució

CONSIDERO un fet de la més alta importància la publicitat donada per la dictadura al projecte de Constitució que es proposa sotmetre a l'Assemblea, primer, i promulgar després, previ el vot favorable d'un plebiscit popular.

Per a mi aquest fet és molt més important que el text de la Constitució. I tant ho estimo així, que parlaré del fet i diré ben poca cosa del text constitucional.

Aquell fet significa que la dictadura estima arribat el moment de sortir de la situació actual i de donar un assentament jurídic als més alts poders de l'Estat.

I aquest fet és el que té importància i val la pena d'ésser comentat.

El principal inconvenient de la dictadura és el de portar massa temps de durada. Tot camí que s'ofereixi per a sortir de la situació política en què es troba Espanya des de 1923, crec que ha de merèixer, de la immensa majoria dels ciutadans, una franca simpatia.

Difícilment hi haurà un espanyol que trobi, en el text del projecte constitucional publicat, més i majors motius de disconformitat i àdhuc de greuge. No vull, però, concretar un sol càrrec contra d'aquest projecte, ni proposar-li una sola esmena.

El text constitucional sortirà redactat i serà en definitiva aprovat tal com vulgui el dictador. Si el monopoli que avui té la dictadura de tota l'organització provincial i municipal d'Espanya no li assegurés, per si sol, la majoria en el plebiscit, el bon sentit ens aconsellaria a tots els qui som enemics de la dictadura no posar el menor obstacle en el camí que ella ha escollit per a posar fi al règim instaurat en 1923.

Imagineu que el plebiscit fos contrari al projecte constitucional... Creieu que, per això, la dictadura abandonaria el poder? Jo crec tot el contrari. Li sobriarien arguments i pretextos per a mantenir-se en el govern.

El projecte constitucional implica una millora notòria sobre la situació actual. Això no ho poden negar els més aferrissats enemics dels seus projectes; i, entre els primers d'aquests, vull comptar-m'hi jo.

Aprovat el text constitucional i constituïts els organismes que s'hi projecten, el poder omnímode que avui té el govern sofriria una considerable limitació. Alguns dels contraris al règim actual tindrien una

Queden encara esclaus

A Etiòpia hi ha, actualment, uns dos milions d'esclaus. A tot el llarg de la frontera, entre el Sudan i l'Etiòpia, els esclaus negres obtenen llur llibertat passant la frontera i entrant en territori anglès.

Les mares, amb els fills als braços, s'arrisquen constantment als perills d'una fugida en cerca de llibertat, per tal que els seus fills no creixin en l'esclavatge.

Un d'ells, vell de setanta anys, ha relatat tots els sofriments passats durant molts anys, treballant sota un sol terrible i a mercè de l'amo, que el fuetjava sense compassió, quan creia que el treball no era prou intens. Fa molts anys, aquest vell es casà amb una joveneta, que al poc temps morí a causa dels mals tractes i del treball excessiu que pesava damunt d'ella. Malgrat els seus setanta anys, aquest vell aconseguí fugir, una nit, de casa el seu amo, i després de caminar dos-cents kilòmetres a través del bosc, arribà a la ciutat de Geradef, en el Sudan, on es considerà ja salvat.

Què us sembla? No us expliquem una història de segles passats, sinó d'avui.

tribuna; i els drets individuals, avui inexistents, encara que d'una manera incipient i precària, començarien a restaurar-se.

Crec que la situació política en què ens trobem els espanyols després de publicat el projecte de Constitució, té molt de semblant a la que es produí a Itàlia per la tardor de 1924, quan, després de l'assassinat de Matteoti, Mussolini oferí a l'oposició una fórmula transaccional que normalitzés la situació política italiana. Si l'oposició no l'hagués impedita, faria molt de temps que hauria desaparegut la dictadura italiana; per la intransigència de l'oposició, la dictadura feixista perdura encara, després d'haver-se agreujat considerablement. I en dir això no em refereixo a cap fet que s'hagi produït després de publicar-se el projecte de Constitució.

El qui pensa que la Constitució que ara s'aprovi tindrà caràcter definitiu, peca, segons la seva posició, o d'un optimisme angelical o d'un sistemàtic pessimisme. Deixeu que en la muralla que envolta la dictadura s'hi obri la menor esclatxa per on pugui penetrar una alenada d'opinió i una ombra de crítica sincera: la muralla, tota la muralla, caurà ben aviat.

El projecte constitucional serà, per a la crisi política espanyola, una cosa semblant a la que fou el pla Dawes per al problema europeu de les reparacions: una fórmula transitòria que posà terme a una situació que ja era insuportable per a tothom.

Uns anys després, tots els signataris han acceptat una revisió i han acceptat el pla Young. Dintre algun temps, també aquest pla serà revisat i reformat.

Que ningú es faci il·lusions: el 13 de setembre s'inicià un període en la vida pública espanyola del qual la dictadura actual no és sinó una etapa i, segurament, l'etapa menys important. El procés ha de seguir el seu curs i tot quant sigui estimular-lo i facilitar-lo, que sigui ben vingut!

En una afirmació cabdal fóra convenient que coincidissin tots els homes que a Espanya tenen un valor i un pes específic: en què es pot admetre tot, tot, menys el retorn a la situació política en què vivia Espanya en 1923. I el restabliment de la Constitució del 76 significaria el retorn a un sistema polític que l'opinió té definitivament condemnat.

La Constitució i el règim

SEMBLA que la revifalla política espanyola, després de publicat l'ante-projecte de Constitució, és una cosa seriosa. Han estat pocs els homes públics que no han donat el seu parer respecte l'esmentada reforma constitucional. En general, totes les figures més o menys rellevants de l'altre règim s'han pronunciat sense reserves contra el projecte constitucional de la Dictadura i han manifestat llur adhesió envers la vella Constitució del 1876, jubilada abans d'hora.

La posició personal d'alguns homes de la Lliga Regionalista feia semblar que també aquest partit era contrari al projecte de Constitució. Darrerament, però, les manifestacions del cap regionalista i ex-ministre senyor Cambó, ens han fet canviar radicalment de parer. El senyor Cambó, en home oportunista i en polític pràctic, creu que és millor agafar el que passa que esperar romànticament una eventualitat improbable, i, en aquest sentit, advoca entusiàsticament per l'acceptació de la nova llei constitucional en tant que millora notòriament l'actual situació, condemnant, de passada, amb conceptes severos, no solament la Constitució liberal del 1876, sinó la situació política en que vivia Espanya en 1923.

L'article del senyor Cambó, malgrat algunes afirmacions d'hostilitat envers la dictadura, afirmacions que hem sentit a mils de vegades en llavis del propi general Primo de Rivera, el qual es dol d'haver-hi de recórrer per governar, resulta un article que podria perfectament signar un senyor Goicoechea, o un senyor La Cierva o qualsevol altre personatge dels que han pactat amb la dictadura. El senyor Cambó aconsella insistentment que l'oposició accepti aquest projecte constitucional i, per tal de convèncer l'opinió, recorda l'esdevingut a Itàlia en 1924, després de l'assassinat de Matteoti, en què l'oposició no volgué pactar amb el govern (quina oposició més idiota, oi?) i es quedà en un estat d'afebliment polític que no ha fet més que consolidar el feixisme.

El senyor Cambó sembla, doncs, un apòlogista, un viatjant que fa l'article d'aquesta recentíssima obra de la dictadura i en mig del seu entusiasme es contradia lamentablement, adalerat com està davant la perspectiva de què se li ofereixi un lloc en el futur govern. No és que esperéssim d'un polític conservador i monàrquic com el senyor Cambó, cap "pinyol" estrident; però, admetent la seva tàctica oportunista, semblava lògic suposar que l'oportunisme polític en aquests moments era un altre molt diferent...

El poble, però, segueix indiferent a tot i va llegint els comentaris dels antics polítics amb un somriure de malfiança i pessimisme. L'actual règim ve demostrant fa sis anys que es pot passar perfectament de Constitució. Durant aquests sis anys, la gran majoria dels senyors que ara opinen blanc o negre, han romàs aclofats sota la taula del menjador. Quines garanties de "solidesa" i de "dignitat" voleu que ofereixin aquests senyors que ja es deixaren escombrar una vegada sense dir ni piu? La Constitució del 1876, ja estava bé. Els que no estaven bé eren els homes que no la saberen defensar.
DOMENEC DE BELLMUNT.

Un nen model

A Colmar, en uns exàmens, un infant refusà un premi de l'alcalde, perquè aquest era comunista.

Aquest infant, si viu i es fa gran, podrà dir-se Bismarck, Poincaré, Mussolini.

Els pares deuen estar-ne tots orgullosos de tenir un fill així. Qui ja no en deuen estimar tant, deuen ésser els professors.

La supernacionalització de la premsa

A poc que un intel·lectual americà proposava supernacionalitzar la Premsa, com un mitjà infalible per assegurar la pau.

No creiem que l'efecte de la innovació fos immediat, ni la seva influència decisiva en les altituds on el llamp es forja i la tempesta es congria.

Hauria d'afavorir, no obstant, una mica, per poc que fos, l'imperi de la pau, i nosaltres ens declaràrem, de bon grat, partidaris de la supernacionalització.

Hi ha, però, al nostre entendre, dues maneres de supernacionalització.

Es pot supernacionalitzar en un sentit econòmic i en un sentit ideal.

La supernacionalització econòmica no és més que la industrialització dels periòdics, i això ja sabem quins resultats dona.

Els interessos de les empreses i dels propietaris de periòdic han privat sobre el bé comú i els interessos generals.

No és, doncs, aquesta supernacionalització la que ens agrada.

No considerem acceptable i no creiem que pugui produir algun resultat de caràcter pacifista més que la supernacionalització presa o entesa en un sentit ideal, això és, la supernacionalització que admeti que els interessos de la humanitat estan per damunt dels de les nacions.

Un principi moral d'aquesta mena, aplicat a la Premsa, admès i servit com un ideal pels diaris, sí que podria desarmar en molts casos el déu de la guerra i constituir una garantia ferma de pau i de fraternitat entre els pobles.

Correu de l'Estranger

L'ORGANITZACIÓ CIENTÍFICA DEL TREBALL

EL problema de l'organització científica del treball està a l'orde del dia en tots els països. En què consisteix aquesta organització? La seva base essencial és la llei del menor esforç, és a dir, una sèrie de procediments, en tots els camps de l'activitat humana, que tendeixin a donar el màxim de rendiment amb l'esforç més petit possible.

Fonamentalment, són dos aquests procediments. D'una part, el sistema propagat, a Amèrica, per Taylor: evitar tota pèrdua de temps, tota pèrdua d'esforç; determinar, exactament, en quant de temps una feina ha d'ésser feta, quins moviments — sempre els mateixos — exigeix; descompondre el treball en diverses parts successives, engranant-les tot seguit de manera que no hi hagi mai cap interrupció; economitzar els transports, disminuir els stocks, accelerar la circulació del capital. Es, per exemple, el procediment instaurat per Ford, a les fàbriques d'automòbils.

D'altra part, el sistema que hom anomena "standardització". És prou conegut! Aquest nom — massa bàrbar certament perquè no sigui molt emprat — significa reduir a un mínim els tipus i models dels objectes que han de posar-se a la venda.

En realitat, els dos mètodes s'apliquen conjuntament arreu del món, en torn mateix de nosaltres, sense que ens en donem compte; gairebé d'una manera independent de la nostra voluntat. El seu objecte és assolir una producció més abundant i millor.

Però no s'ha d'oblidar tampoc l'interès general, és a dir, l'interès dels consumidors, el qual interès exigeix una reducció en el preu dels articles, en el cost global de la vida.

I això no és prou encara. Cal pensar també en els treballadors. Aquest treball cronometrat, executat amb un rigor matemàtic, pot ésser un perill per a llur salut. És un treball que requereix, com a complements necessaris, pauses, intervals de repòs, jornades curtes. S'ha de compensar, encara, tot el que té de monòton i de mecànic: exigeix en favor del personal serioses i pràctiques mesures d'higiene i de seguretat.

EL MOMENT POLITIC

L'INTERÈS polític del món està concentrat en la vinent conferència internacional.

Sembla que, finalment, després de les laboriosíssimes negociacions que s'han cele-

brat durant tot el mes de juliol entre les potències interessades, el lloc escollit per a la dita conferència serà La Haia.

Ja era hora que sobre això fos adoptada una resolució definitiva. Tan gran que és el món, i no poder trobar un indret per a reunir-s'hi! Aquestes discussions, aquestes divergències esdevenien ridícules als ulls de tothom i penibles per a tots els governs que tenen pressa d'examinar el pla Young.

Ara sols resta desitjar que les altres qüestions de procediments siguin reglamentades sense més dilacions, i que els delegats de la conferència es reuneixin animats dels millors propòsits i amb el desig sincer d'arribar a una liquidació equitativa dels problemes financers, els quals problemes han estat, fins ara, un obstacle seriós per a la pau del món. Aquesta conferència internacional pot ésser un pas avant en la valoració pràctica d'una Confederació europea, les bases econòmiques i polítiques de la qual tant han fet parlar aquests dies.

De vacances

El senyó Ambrós deixa els negocis i demà marxa a Pratllusà; tip de pati arterio-esclerosis, creu que aquella aigua el guarirà.

La seva fe en l'aigua és completa; almenys així a tothom ho diu; però factura amb la maleta quatre caixons de "Codorniu".

No agafarà el tren de marina, que hi anirà amb el seu "Packard"; llevar-se d'hora l'"amoïna", i fa més fresca cap al tard.

El senyó Ambrós cova la dèria que l'home ric mai té caló, i es darà uns dies de platxèria a l'ombra lleu d'un arbrissó.

La seva mandra és de calibre, i farà vida al balanci; no se n'emportà ni un sol llibre, li manca temps per a llegir.

Diu que els pagesos són uns suros, però els pagesos li fan ser: que me li acanen doscents duros per trenta dies de lloguer:

se'n fa yint peles d'un pollastre, d'un parell d'ous, set o vuit rals, i el seu ventrell rep un malastre de préssecs verds a preus molt alts.

No treurà el nas a la finestra que no li xerrin al rector; i ajudarà a pagar l'orquestra quan es farà festa major.

L'exam d'insectes l'encaparra; per xò s'endú un bidó de "Flit" per fer la guerra a la paparra, a la formiga i al mosquit.

Anirà a jòc amb les gallines, car a les nou ja tothom jeu; murmuraran d'ell les veïnes, l'espïaran si mou un peu.

No es rentarà el més necessari, perquè escasseja l'aigua allí; haurà d'anà, al vespre, a rosari i a missa prima al dematí.

Haurà d'anà al llit a les fosques, rosegarà pa d'ú, integral, menjarà pols, menjarà mosques, patirà molt... mes tant-se-val.

La masovera és guapa i fresca, la seva filla un pom de flòs; sols de pensar-hi ja s'engresca el cor trempat del senyó Ambrós.

Això ja val deixà els negocis i paga el tret de tot sofrir i d'aguantà arterio-esclerosis fins al punt dolç d'un bell morir.

FORLIFE

Encara en queden?

CREIEM sincerament que ja no quedaven republicans a casa. Però es veu que ens equivocàvem, i ho celebrem.

Ara els republicans es divideixen — ja ho veieu: fins tenen forces per a dividir-se, fins són prou per a dividir-se — en dos partits: el republicà moderador i el radical.

El cap del republicà moderador serà el doctor Marañón, que tant talent demostra

INTENCIONS

EL BON REI

Jo visc, aquests dies d'estiu, en una casa de la muntanya, que gairebé no pertany a cap poble. Hi ha altres tres o quatre cases escampades per la muntanya, lluny unes d'altres. Millor: així de l'una a l'altra no s'oeixen els plors de les criatures, el roncar dels gramòfons, l'agre disputar dels matrimonis i altres remors igualment desagradables. No tinc altra companyia que la d'arbres i ocells. Quan, un dia o dos a la setmana, he de baixar a Barcelona, em veig obligat a fer un veritable viatge: he d'agafar un tren, un autocar, he de fer una horeta a peu per la muntanya.

Tot això — el que jo estivegi lluny o prop o que no estivegi — ja ho sé: us és indiferent. No ho dic, però, per presumir, per fer el senyor. Ho dic, senzillament, perquè us expliqui el que avui us parli d'un fet que, com ja ha perdut actualitat, qualsevol bon periodista desapropietaria. I és que jo rebo la premsa de deu en deu dies. Me la porta un noi de Barcelona que té tres festes al mes. En lloc de divertir-se i anar-s'en al ball o al teatre, em fa aquest favor.

Així jo no m'he assabentat fins ara que al rei Albert de Bèlgica li han robat el rellotge i la cartera. Potser vosaltres ja ho sabeu, però a mi, avui, m'interessa comentar aquest fet.

El rei Albert de Bèlgica és un rei democrata, un rei burgès, que, segons sembla, no li plau voltar-se de la pompa d'altres reis: les grans parades, els uniformes ostentosos d'or i pedreria. No, no: ell és, simplement, senzillament, com un administrador de la nació belga. Un administrador que va a peu o en tramvia, que surt del palau sense aire de rei, que no es dona cap mena d'importància.

Jo l'he vist dues vegades: una nit, al Teatre de la Moneda de Brusselles — que és com una mena de Liceu d'aquí — i a la platja d'Ostende.

en aprofitar totes les ocasions per tal que hom parli d'ell. En el radical figuraran Jiménez Asua, Marcellí Domingo, Alvar d'Albornoz.

I nosaltres, nosaltres, amb el nostre periòdic.

Els herois que cal reverenciar

EL telègraf ens diu que el doctor André Pierre Marie, cap de laboratori de l'Institut Pasteur, i fill del famós doctor Marie de l'Acadèmia de Medicina, ha mort víctima dels seus treballs científics.

El doctor Marie tenia trenta-vuit anys i estudiava ja en feia alguns els microbis d'emmetzinaments alimenticis, especialment el bacil "botulinus", freqüent en les conserves avariades. Aquesta toxina, la més formidable que hom coneix, penetra a través de les mucoses i produeix la mort per paràlisis successives; però deixa intacta, durant la malaltia, la intel·ligència dels atacats.

El doctor Marie cercava un sèrum per a salvar la vida de les persones emmetzinades, i manipulant amb els tòxics, el savi rebé un esquitx en l'ull esquerre. Dos dies després observava els primers símptomes de la malaltia, la gravetat de la qual coneixia com ningú. Seguí, hora per hora, amb admirable valor, la invasió del verí en el seu cervell i l'extensió de les paràlisis progressives que li han ocasionat la mort després de tretze dies de sofriment.

Aquests són els herois que la humanitat ha de venerar.

Al teatre, en un entreacte d'El Barber de Sevilla, passejava pel saló de descans barrejat amb tots nosaltres, com un senyor qualsevol. Passejava parlant amb dos senyors més. Duia les mans al darrera, damunt la cua de garsa del frac. Caminava un xic encorcat: costum de parlar, deferent, amb els que són més baixos que ell.

A la platja duia un vestit gris fosc, duia un barret verdós. L'acompanyava la reina i passejaven per la platja mundana com dos petits rendistes. Ningú no hi parava esment.

El rei Albert de Bèlgica és un home alt, més aviat prim que gros, amb els cabells rossos — d'un ros ja bon xic gris —, d'aire intel·ligent i distret. Porta un xic de bigoti sota el nas, que és on l'acostumen a portar tots els homes, reis i no reis. Les seves ulleres li donen al rostre un tic suaument irònic. És home que inspira una ràpida simpatia. Així, almenys, m'ho sembla a mi, que — és clar — no he pres cafè amb ell ni hi he parlat mai. Faig aquesta aclaració perquè hom no cregui que vui presumir de fer-me amb gent d'upa. No, no; jo sóc un home senzill: un home senzill com el rei Albert de Bèlgica.

Ara, mentre es banyava — com qualsevol banyista — al rei Albert li han robat el rellotge i la cartera. Això, naturalment, no li deu haver fet gràcia. Però al lladre és segur que n'hi ha fet menys.

No és que vulgui abonar el lladre — Déu me'n guard! La societat em sembla una cosa molt respectable —, però sí que vui dir una cosa en descàrrec seu: el lladre complia amb la seva obligació. Qui no hi complia, per culpa de la seva senzillesa, era el rei. Joestic segur que aquest, en veure's sense la cartera, devia passar més mals-de-cap que el lladre.

— Ves en quin compromís he posat aquest pobre xicot. És clar: m'ha pres per un particular. M'hauré de donar més importància, per a evitar una mala estona al qui un altre dia em robí la cartera.

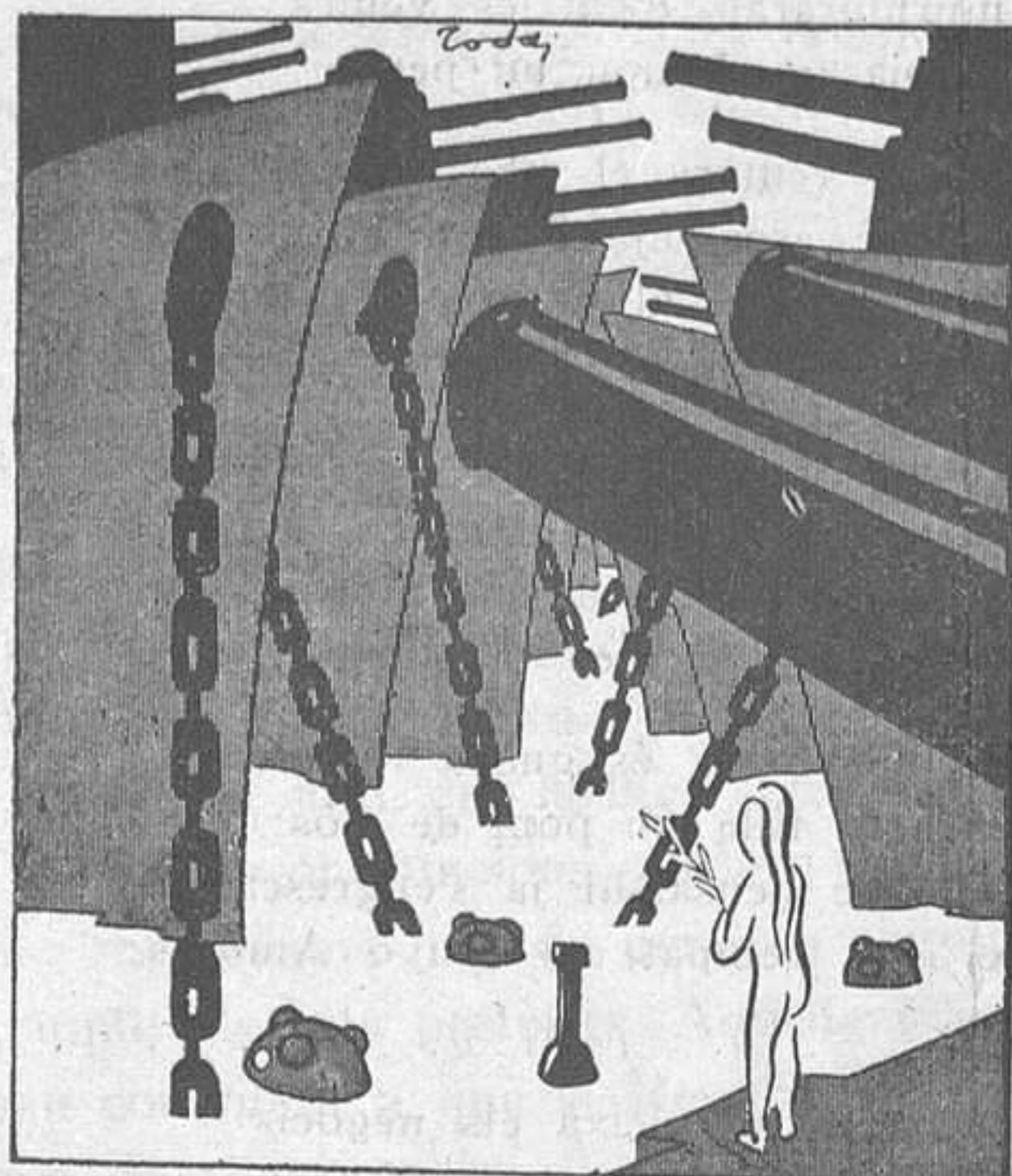
Lluís CAPDEVILA.

La caricatura a l'Estranger

El client. —Voldria saber per què la caixa em compta dues vegades un mateix plat.
El cambrer. —Perdoni, senyor; la caixa és tartamuda.

"Rire", París.

La Pau: —Un bon bany de mar m'aniria bé; però l'aigua em sembla massa ferruginosa.

"Travaso delle idee", Roma.

EL CANVI

L'oncle Sam a Mariana: —I mentrestant, paga.

"El 420", Florència.

Poincaré tempta d'encantar la serp dollar tocant-li la seva cançó, "Doneu-nos pllassos".
"Izvestia", Moscou.

IGUALADA

COM dèiem ahir...

Igualada, ciutat liberal, dorm actualment el son malaltís de la indiferència. No és, però, el so de la borregueria qui ha fet adormir les energies del poble, ans una mena de postració voluntària que l'inutilitza per a tota manifestació de civisme. Aquest poble que un dia sabé oferir la seva sang per tal de contenir els exèrcits de l'obscurantisme del pretendent, i que, més tard, pot dir-se que fins ahir mateix, sentia la punyent necessitat d'envestir el caciquisme, aquest poble avui resta abatut, desesperançat; diriem esclau.

Què s'han fet aquelles masses que tan frenèticament aplaudien els líders de l'ideal? On són aquelles multituds que acudien als mítings populars?

Als cafès, bevent i jugant; al futbol, celebrant l'última cafrada, si és feta pels de casa; al cine, embadalint-se davant l'argument d'un film qualsevol. Ells no fan de comparses conscients a les moixigangues que organitza la gent dretana; ells no ofereixen llur concurs a l'obra de l'enderrocament de l'esperit emancipador de la nostra localitat. Però saben adaptar-se, deixar fer.

Idees? Ah, no! Això és una cosa passada de moda que no dóna pessetes i sí mals de cap.

Aquest és el trist i decadent panorama que observem des de l'alt rocam del nostre idealisme. Però, no ens abandonem la llum de l'esperança. Si bé és cert que les aigües del nostre riu estan infectes, no deu succeir igual en la totalitat dels seus riberenys. Sabem que existeix, a Igualada, una minoria d'homes exemplars i de fermes conviccions que no es manifesten, probablement perquè l'amargor així els ho aconsella. I pensem que ajuntant i relligant aquestes voluntats disperses, podríem donar la sensació que a la capital del Noia no tot són gori-goris.

A més, tenim davant nostre una joventut que ens mira amb estranyesa i respecte, perquè mai ha conegut l'intens plaer de sentir dintre seu el formigueig de les idees nascudes per fer el bé dels pobles. Apropem-nos-hi i despertem-li el neguit de les inquietuds espirituals. Que si bé és cert que les distraccions s'emporten l'interès del jovent, també

ho és que l'interès per la llibertat està dintre de tota persona nada. Lo que manca, aquí, és que els homes d'ideals progressius s'ocupin a desvetllar i engrandir tan agradós sentiment a profit de la nostra causa i del bon nom de la liberal Igualada.

Serem oïts?

CORRESPONSAL.

SANT SADURNÍ D'ANOYA

EM cal fer esment del que passa en aquesta població; però, de primer vull aprofundir; i que em dispensin si abans, tinc la intenció d'anar a cercar el que passa a Gelida.

Aquesta petita vila de Gelida, on són pocs, però ben avinguts, ara ha pretès organitzar, al mateix "Grup Gelida", que tan bé es porta, de fer una biblioteca per a la vila i repartir premis i alguna cosa més que serà de relleu per Gelida.

Se li pot donar l'enhorabona.

Ara anem a fer quatre ratlles per nosaltres, principalment per alguns d'aquesta vila de Sant Sadurní d'Anoya, que mai no els ha vingut l'acudit de fomentar ni de divagar per un biblioteca, ja que els reca de comprar un llibre i tenir uns "dineros morts" a la casa, que és la manera com procedeixen i que van molt equivocats. I com que s'espera aquest prodigi, caldria obrar-lo, perquè estem molt més endarrerits del que ens pensem, i així no es faria el ridícul com aquell dia, que jo crec que varen equivocar-se de dia, en donar aquella conferència que donà el volgut literat Lluís Capdevila en el local de l'Ateneu Agrícola d'aquesta vila, ara deu fer uns set mesos, i que parlà de l'immortal poeta Ignasi Iglésies, mort el dia 9 d'Octubre de 1928, i que obtingué uns eloqüents aplaudiments de la poca gent que tingueren l'avinentesa d'anar-hi, i els que el coneixien.

Fa vergonya de parlar d'això; però em faig ferm i dic que no hi ha dret que en aquesta vila succeeixi això, que a més de la conferència d'En Lluís Capdevila, que ja no hi tingué gaire assistència, no ha estat ell sol; que sense ell ho han estat tots els que han vingut, de dissortats, i sense això, en les funcions teatrals, fins les companyies comencen a estar-ne escarmentades, i no gosser tornar, perquè, quan vénen, el tedi nostre se'ls encomana, i hi surten perdent diners i humor.

J. V. R.

S. M. el Còlera acaba de fer una visita de compliment a la ciutat de Bombai.
I un cop allí, naturalment, vinga fer estralls; aquest vull, aquest no vull.

Com que estem d'Exposició, preguem a l'august monarca no tingui pas la intenció de venir-se'n a Vallcarca...
Brometes d'aquestes, no!

UN cronista—ara els cronistes no saben mai de què parlar—assegurava l'altre dia que el "jazz-band" es troba en plena decadència.

Ara ves!...
Doncs, miri que, per nosaltres, "jazz" pot morir demà mateix.
—I prometem anar a l'enterrament, de vint-i-un botó.

SEMBLA que serà un fet l'erecció d'un monument a Concepció Arenal, la insigne redemptora dels delinqüents.

Heu-vos ací un homenatge ben merescut, encara que vingui una mica tard.
I més ara, que això d'alçar estàtues s'havia donat tant, que aviat no ens hauria estranyat veure la "Monyos" de pedra marbre, fent "pendant" amb la "Minerva" del Passeig de Gràcia.

LEGIM:
L "En un dels pavellons de l'Exposició, recentment inaugurats, estan cridant altament l'atenció unes "maquetes...".
Es comprèn. Si tan maquetes són!...

Davant d'un reclam així, no deixarà pas d'anar-hi aquell verd sexagenari que tu saps i jo vull di.

AMB tot i haver estat a l'alçària d'un sabbat, quin èxit, a Madrid, el torejador ianqui Sidney Franklin!

Ell, vinga fer-ho malament, i els altres vinga aplaudir-lo.

Això no té altra justificació que la gran simpatia que encara senten els dos pobles.

I ara la demostren amb intercanvis culturals.

ELS aviadors Jackson i O'Brien, que intenten guanyar el campionat de resistència, han estat volant més de quinze dies seguits.

Qui fos d'ells!
Dues setmanes apartats d'aquesta vall de llàgrimes.
D'això se'n diu un estueig d'"altura"!

FEINA inútil.
Continuen les polèmiques sobre la irreligiositat dels temps moderns a casa nostra.
Posem-hi un tap, i no en parlem més, perquè la cosa és clara.

En el seu sol enunciat, s'expliquen els motius.
"Irreligiositat dels temps moderns".
Per què?... Per això mateix: perquè són moderns.

EL govern laborista ha establert la jornada del treball de set hores i mitja a les mines. En 1931, la jornada serà reduïda a set hores.

Aplaudim la humanitària decisió del govern MacDonald.

MACDONALD ha suspès la construcció de diversos vaixells de guerra. Vol dedicar les drassanes a altres construccions navals. Nordamèrica ha seguit, en part, el seu exemple.

Fets, no paraules: així es treballa per la pau.

EL material mòbil de l'estació vaticana es compondrà de dues locomotores, un vagó que comprèn una capella i una sagristia, un vagó personal per al Sant Pare, tres vagons per al seu seguici i dos furgons per a l'equipatge.

¿No el trobeu inefable tot aquest carril de fireta? Inefable, sobretot quan penseu que el bon Jesús viatjava dalt d'un ase.

LA "Revista de Medicina" de Berlín relata alguns casos de guariment mitjançant vols a gran alçària.

Entre l'aviació i Asuero, res! la humanitat salvada.

CERCANT una gran partida de whisky, els agents de la prohibició van fer, a Los Angeles, un escorcoll en un convent de monges.

Abans, als convents de monges només hi anàvem a buscar pa d'hòsties. Doncs ara, té whisky.

J. V. R. — Va a les "Cartes de fora". Procureu corregir l'ortografia.

D. C. i O. (Granollers). — Anirà.

A. B. — No entenem el sentit del seu article, francament. I com que no ho entenem, no ho podem publicar.

AQUEST NUMERO
ESTA REVISAT
PER LA CENSURA

Imp. "La Campana". — Olm, 8. — Barcelona